

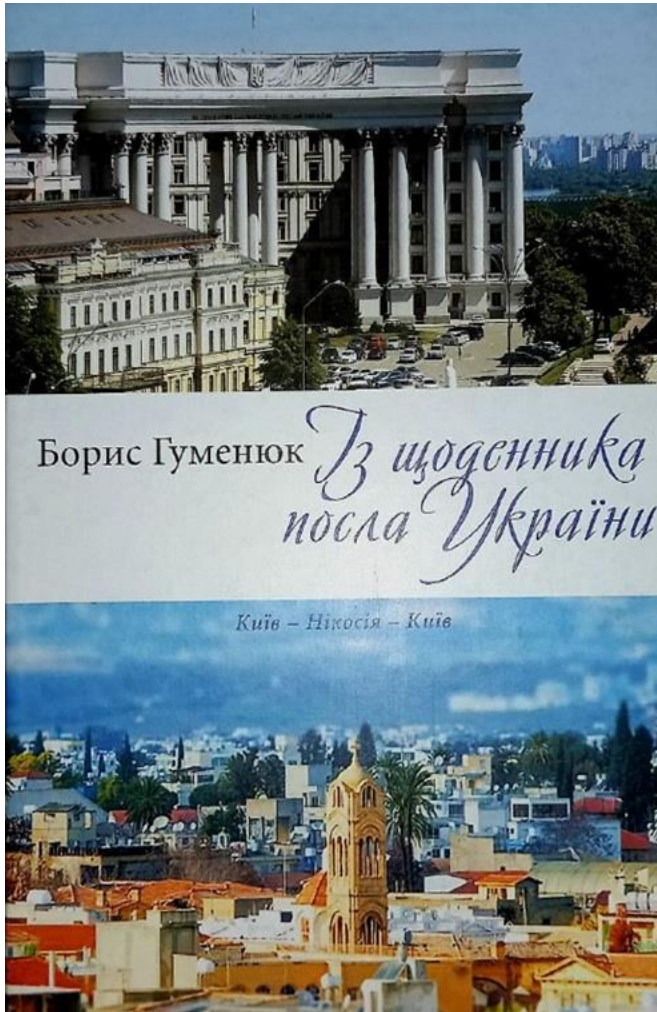
РЕЦЕНЗІЇ

Історико-політичні проблеми сучасного світу:
Збірник наукових статей. – Чернівці:
Чернівецький національний університет,
2021. – Т. 43. – С. 294-295
DOI: 10.31861/mhpi2021.43.294-295

Modern Historical and Political Issues:
Journal in Historical & Political Sciences. – Chernivtsi:
Chernivtsi National University,
2021. – Volume. 43. – pp. 294-295
DOI: 10.31861/mhpi2021.43.294-295

© Юрій Макар¹

Про Надзвичайного і Повноважного Посла України та його Щоденник

Гуменюк Б. І.
Із щоденника посла України. Київ – Нікосія – Київ. Київ: ДП «ГДП», 2021. 208 с.

Нещодавно вийшла друком книга спогадів Надзвичайного і Повноважного Посла України у Республіці Кіпр – професора Бориса Гуменюка. Примірник книги автор люб'язно надіслав мені зі своїм дарчим написом, за що я дуже йому вдячний.

Наше знайомство з Борисом Івановичем започатковане ще наприкінці тепер вже далеких 90-х років минулого століття, коли ми у Чернівецькому університеті розпочали пошуки можливостей для створення нових спеціальностей на тодішньому Історичному факультеті Чернівецького університету, який я очолював. Студентська молодь прагнула здобувати нові спеціальності, раніше недоступні. Чернівці – місто практично у центрі Європи, його мешканці колись володіли щонайменше чотирма мовами. Університет, заснований в останній чверті ХІХ століття, дуже широко набував не лише європейськості, а й міжконтинентальної популярності. Все це із здобуттям Україною незалежності внаслідок

розпаду Радянського Союзу викликало хвилю піднесення серед молодих людей, які прагнули здобути ті спеціальності, які могли б допомогти молодій державі Україна повернути собі належне місце серед інших держав. Чернівці, зокрема Чернівецький університет, не могли залишатися на узбіччі змін, які наступали.

Ми намірилися відкрити спеціальність *Міжнародні відносини*. Намір наміром, але своїх науково-педагогічних кадрів не мали. Власне пошуки кадрів, які допомагали б нам надійно розпочати підготовку фахівців-міжнародників, привели мене до ректора Дипломатичної академії Міністерства закордонних справ України – професора Бориса Гуменюка, який не лише сам згодився викладати найважливіші курси нашим студентам, а привів з собою ще й викладача з

¹ Доктор історичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Україна. E-mail: u.makar@chnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0002-7904-828X>.

Академії. Таким чином, залучивши ще кількох викладачів зі столиці, ми розпочали вирошувати майбутніх міжнародників. Йшли роки, в нас склався надійний колектив однієї, а згодом ще однієї фахової кафедри, з'явилася своя Кафедра сучасних іноземних мов та перекладу. Ми продовжуємо співпрацювати з Борисом Івановичем й далі, у тому й в науковій роботі. Постійно обмінюємося візитами, тим більше, що тепер і кафедри наші з ним однотипні. Він працює у Київському національному університеті імені Михайла Драгоманова.

Чимало років професор Гуменюк представляв Україну у Республіці Кіпр, в результаті чого з'явилися його спогади *Із щоденника посла України*, про які й хотілося б дещо сказати на сторінках нашого фахового видання Міністерства освіти і науки України та Міністерства освіти і науки Республіки Польща – *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. Як на мене, Автор не лише подав цінну інформацію про те, що робить особа, котра представляє свою державу в іншій, але й розкрив шляхи якими йшов до поставленої перед собою мети. Ми з Борисом Івановичем закінчували Київський університет, щоправда я дещо давніше, і інший факультет. Але серед викладачів, перелічених ним на с. 8 спогадів, я з величезною приємністю знайшов імена тих людей, які колись і мене навчали розуму – Віктора Жебокрицького, Анатолія Мартиненка. ще тоді дуже молодого викладача Володимира Бруза та інших. До речі, останнього я зустрічав уже на початку 2000-х на одному з наукових заходів у Києві.

Майбутній дипломат “гряз” граніт науки вперемішку з активною громадською діяльністю, про що свідчать численні відзнаки і матеріали ЗМІ, доречно залучені до спогадів. Як все це разом узятє, при відмінній успішності і глибоким знанням англійської мови пригодилося у майбутньому на дипломатичній роботі, а також як одному із засновників і розбудовників Дипломатичної академії – її першому ректорові, про що вище вже згадано.

Борис Іванович не просто розбудував Дипакадемію, він наповнював її діяльність розгортанням нових цікавих програм налагоджуючи контакти з однотипними закладами Німеччини, Канади, Естонії тощо. Чималу користь це принесло й українським університетам. Моє твердження базується на досвіді співпраці Академії з Чернівецьким університетом у навчальній та науковій сферах – маю на увазі читання лекцій, проведення науково-навчальних заходів, виданні публікацій у наукових часописах та ін.

Сталося так, що замість продовження контракту ректора Академії професорові Гуменюку запропонували представляти Україну за кордоном, і не де-небудь, а в Республіці Кіпр, що не суперечило давнішній мрії фахового дипломата. Не зупиняючи увагу читачів на почуттях, що охопили Бориса Івановича та осмисленні й усвідомленні відповідальності, яка лягала на нього, враховуючи роль Кіпру в міжнародних, зокрема економічних відносинах. Так у подальшому склалося, що Борисові Івановичу довелося двічі представляти нашу державу на Кіпрі, загалом 12 років.

З тексту спогадів можна докладно познайомитися з повною історією українсько-кіпрських відносин. Знаючи вдачу Бориса Івановича, ще до отримання від нього книги і ознайомлення з нею, був упевнений, що роки, проведені ним на Кіпрі, сприяли зміцненню стосунків України з цією прихильною до нас країною. Прочитавши книгу, переконався, що саме так і сталося. У розділі *Фактор впливу* (с. 125-132) Надзвичайний і Повноважний Посол розкрив мотивацію своєї нелегкої праці, сповненої турботи про стратегічні інтереси нашої Батьківщини, які прагне знівелювати північно-східний сусід. Читач знайде у книзі спогади про нескінченну низку зустрічей з кіпріотами – від президента держави до її рядових громадян. Не менш цікаво представлені поїздки островом для забезпечення нагальних потреб України у різних сферах – політичній, економічній, культурній тощо. Поза будь-яким сумнівом, актуальною ілюстрацією здійснюваної Борисом Івановичем роботи в Республіці Кіпр у якості офіційного представника України служать численні світлини, додані ним до тексту.

На закінчення хотів би привітати професора Гуменюка з виходом, як він пише – *Щоденника* і побажати йому нових звершень і творчого довголіття на ниві, тепер знову виховання майбутніх дипломатів і науковців.